

[Økonomiministeren.]

halve års udvikling næppe formet sig så roligt, som tilfældet har været. men der ligger ikke heri nogen fritagelse for at holde vort hus i orden.

Man kan møde den indstilling, at oliekrisen jo er kommet udefra, så det er ikke vor skyld, at betalingsbalancens underskud nu bliver så stort. Det er en farlig betragtning, hvis den fører til passivitet. Ganske vist er det i disse måneder almindeligt, at man sondrer mellem et lands „oliedeficit“ og det øvrige underskud. Men det vil ikke vare længe. I 1975 vil den slags undskyldninger ikke hjælpe os. Derfor er det nødvendigt at bringe det samlede underskud væsentligt ned allerede i 1975 og at fastholde en effektiv politik med det sigte i løbet af få år at fjerne både det underskud, der skyldes oliekrisen, og det, vi havde i forvejen.

Jeg vil gerne understrege, at finansieringen af et underskud ikke blot er blevet vanskeligere, men også blevet dyrere. Det internationale renteniveau ligger højt. At vi i år forøger vor udenlandske gæld med 7 mia kr., betyder ikke blot, at vi om nogle år skal tilbagebetale disse penge, men også, at vor balance hvert år indtil da belastes med flere hundrede millioner kr. i fremmed valuta til renteudgifter. Disse afdrags- og renteforpligtelser vil gøre os meget sårbare over for tilbageslag i konjunkturerne på eksportmarkederne.

For et lille land i Danmarks situation er det afgørende vigtigt, at inflationen holdes på et lavere niveau end udlandets. Desværre har det modsatte været tilfældet i den senere tid, og vi får frem gennem 1974 efter alt at dømme stærkere stigninger i penge-lønninger og priser end de allerfleste andre vesteuropæiske lande.

Det er et område, hvor det er svært at føre en effektiv politik på kortere sigt. Vi befinder os i det andet år af en 2-årig overenskomstperiode på arbejdsmarkedet. For regeringen er det hævet over al tvivl, at udviklingen siden foråret 1973 har formet sig væsentligt anderledes, end arbejdsmarkedets parter kunne regne med, da overenskomsterne blev indgået. Det skete som bekendt efter en langvarig og for samfundet bekostelig arbejdskamp. Ingen havde dengang forestillet sig, at udefra kommende prisstigninger af en art, som gør landet fat-

tigere, i løbet af 1974 skulle komme til at udløse 6, ja, måske endog 7 dyrtidsportioner, som skal lægges oven i de aftalte overenskomsttillæg pr. 1. marts og 1. september og timereduktionen pr. 1. december. Tværtimod blev vel overenskomsterne i fjor afsluttet under indtryk netop af den forbedring i bytteforholdet, som EF-tilslutningen ville bringe.

Det har ikke under regeringens forhandlinger med parterne siden nytår været muligt at opnå noget tilsagn om en ændring af overenskomsterne på baggrund af den således stærkt forandrede situation, så inflationen kunne blive dæmpet derigennem. Under disse omstændigheder synes det nødvendigt, at forhandlinger om en sammenhængende løsning af problemerne omkring indkomster, priser, omkostninger og betalingsbalance må sigte på de forhold, der vil være bestemmende for det økonomiske forløb frem gennem 1975.

Det er vigtigt at understrege, at alle faktorer må inddrages under forhandlinger med sigte herpå. Det er nødvendigt at begrænse de offentlige udgifter og boligbyggeriet, men hvis man ikke samtidig styrker konkurrenceevnen, bliver resultatet arbejdsløshed. Det er heller ikke nok at sikre en langsommere takt i omkostningernes stigning, man må samtidig holde den indenlandske efterspørgsel tilbage, så der er produktionskræfter til rådighed for eksporten.

For at fjerne en misforståelse, der er ved at snige sig ind i den offentlige debat, bør det nok tilføjes, at sagen heller ikke er klar ved — hvad jeg tror, hele befolkningen ønsker — at erstatte højere pengeindtægt med lavere skat. Der må også ske en nedsettelse af de offentlige udgifter, fordi man må holde igen på det samlede indenlandske forbrug, hvis vi skal få underskuddet fjernet. Regeringen har på møder i går meddelt arbejdsmarkedets parter og erhvervenes repræsentanter, at vi gerne vil yde bidrag til en sådan kommende løsning af problemerne frem gennem 1975, bidrag, hvorunder en skattereform og en kraftig begrænsning af de offentlige udgifter samt andre dele af den økonomiske politik bliver samordnet med løn- og prisudviklingen på en samfundsøkonomisk forsvarlig måde.

Hvis det viser sig muligt at opnå enighed om noget sådant gældende for de to år 1975